

РОЗДІЛ 7. ТЕОРІЯ І МЕТОДИКА УПРАВЛІННЯ ОСВІТОЮ

ІНВЕСТИЦІЙНА ПОЛІТИКА В ГАЛУЗІ ВИЩОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ:
СТАН РОЗРОБЛЕНОСТІ ПИТАННЯ В НАУКОВІЙ ПЛОЩИНІINVESTMENT POLICY IN THE FIELD OF HIGHER EDUCATION IN UKRAINE:
THE STATE OF DEVELOPMENT OF THE ISSUE IN THE SCIENTIFIC FIELD

Актуальність дослідження полягає в потребі модернізації системи вищої освіти України, в тому числі за рахунок ефективної інвестиційної політики. Наявні публікації, які торкаються цієї проблеми, розглядають інвестиційну політику в економічній площині, акцентуючи саме на інвестиціях, однак інвестиційна політика має міжгалузевий характер, що можна продемонструвати на прикладі вищої освіти. Тому вивчення питання наукової розробленості питання інвестиційної політики в галузі вищої освіти є актуальною проблемою для вітчизняної системи освіти, розв'язання якої дозволить закласти основи для всебічного розвитку української вищої школи. Метою дослідження є з'ясування сучасного стану дослідженості проблеми інвестиційної політики в галузі вищої освіти України в науковій площині. У процесі дослідження були використані такі методи: систематизація наукової літератури, узагальнення практичного досвіду, метод експертної оцінки, метод класифікації. Фундаментальною тенденцією стану розробленості інвестиційного питання у ЗВО можна вважати слабкий зв'язок або взагалі відсутність міжгалузевих взаємозв'язків основних економічних категорій та освітнього менеджменту, результатом якого буде галузевий науковий продукт. Цей принцип можна простежити у наукових доробках за різними науковими векторами. Провідні економісти, досліджуючи питання інвестування ЗВО, визначають інвестиції як економічну категорію, яка виключає управлінський аспект у вищій школі. Своєю чергою освітяни відводять провідне місце науковій педагогіці, теорії та методиці управління освітою, не акцентуючи на питаннях інвестицій. Результатом дослідження є визначення ролі та місця інвестиційної діяльності у вищій школі на основі наукових праць. У більшості розглянутих наукових праць інвестиції розглядаються як суто економічна категорія, а от питань організації забезпечення, залучення, використання, управління і звітування за інвестиції, отримані задля розвитку закладу вищої освіти, дослідники торкаються побічно або взагалі залишають ці аспекти поза увагою.

Ключові слова: вища освіта, заклад вищої освіти, інвестиції, інвестиційна діяльність, наукові праці, освітня політика.

of Ukraine as well as proposals of scientists to improve approaches to investment management at higher educational institutions. The available works demonstrate investment as a purely economic aspect, however, in the modern world, all processes are of an intersectoral nature and their research should be comprehensive. Scientific research aims to actualize the problem and search for its solution, systematize the existing Ukrainian and world experience, lay the foundation for managerial changes in the state. Based on this, it is important to understand that the study of the condition of scientific elaboration of the issue of investment policy in the field of higher education is the basis for comprehensive intersectoral development of higher education. The purpose of the study is clarification of the condition of scientific development of the issue of investment policy in the field of higher education in Ukraine. During the study, the following methods were used: systematization of scientific literature, generalization of practical experience, expert assessment method, classification method. The fundamental trend in the state of development of the investment issue in the Free Economic Zone can be considered a weak link or no intersectoral relationship between the main economic categories and educational management, which will result in a branch scientific product. This principle can be traced in scientific works on various scientific vectors. Leading economists, researching the issue of free economic investment, define investment as an economic category that excludes the managerial aspect in higher education. In turn, educators give a leading place to scientific pedagogy, theory and methods of education management, without focusing on investment issues. As a result of the study, it was found that the issues of investment policy in higher education are ambiguous and are studied as a sectoral issue. In most of the analysed scientific works, investments are considered as an economic category, financial and economic activities of higher education, international activities, and so on. Researchers do not propose changes to national legislation, do not put forward their proposals for changes in the system of attracting or managing investments in higher education. Unfortunately, the above stated convinces that there is a need for further research in the direction of investment activities of higher education in Ukraine as a priority of educational policy.

Key words: higher education, higher educational institution, investments, investment activity, scientific works, educational policy.

УДК 378:330.322
DOI <https://doi.org/10.32843/2663-6085/2021/32-2.27>

Лисоконь І.О.,
асистент кафедри соціальної педагогіки та соціальної роботи
Криворізького державного педагогічного університету

The importance of the researched problem is the absence of basic works on the investment policy of higher education in the scientific circles

Постановка проблеми в загальному вигляді. Наукові дослідження в сучасному світі визначають стан вивчення нагальних проблем людства, актуа-

лізують або спростовують їх важливість, здійснюють пошук шляхів вирішення, враховуючи нинішні тенденції розвитку освіти й суспільства загалом,

систематизують наявний досвід, закладають нормативні та управлінські основи для вирішення питань на державному або інституційному рівнях. Теоретична розробленість питання інвестиційної політики в галузі вищої школи в науковій площині є важливим питанням для сфери освіти, оскільки вивчення цього питання має крос-секторальний характер та відіграє важливу роль у соціально-економічному зміцненні вищої освіти як суспільного інституту. Теоретична наукова розробленість питання інвестицій у вищій школі закладає основи для: вдосконалення процесу залучення матеріальних та нематеріальних інвестицій у вищу школу; перегляду норм чинного законодавства та їх модифікації відповідно до вимог та реалій сьогодення; визначення слабких місць закладу вищої освіти та вчасного залучення необхідних інвестицій, що гарантуватиме успішність функціонування закладу вищої освіти в Україні і його легке входження в європейське освітнє середовище. Отже, актуальність дослідження полягає у вивченні наявних наукових праць та визначенні актуальності питання інвестицій у вищій школі, а також аналізі реального стану інвестиційних процесів у вищій школі.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Найсильнішою науковою школою в Україні, що нині розробляє теоретичні та методологічні засади, визначає практичний аспект та впроваджує інноваційні інструменти щодо державної освітньої політики України, є представники базового галузевого педагогічного закладу вищої освіти – Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова. Наукова школа освітньої політики представлена такими науковцями, як В. Андрущенко, В. Бобрицька, Р. Вернидуб, Ю. Дудник, Н. Крохмаль, С. Макаренко, Д. Свириденко, В. Савельєв тощо.

Питання інвестицій як напряму державного управління у сфері освіти розглядаються у працях М. Баран, С. Кузнецової, Ю. Литюга, В. Мартиненко та С. Останіної.

Дослідженню теоретичних питань залучення інвестицій в освіту та вищу школу присвячені праці таких науковців, як І. Вахович, М. Гончаренко, Д. Коваленко, С. Кожем'якіна, В. Майстер, С. Пиріг, В. Савіщенко, М. Степка, Л. Черватюк, Т. Яровенко.

Теоретично ефективність освітнього інвестування та формування ресурсів інвестиційного забезпечення вищої освіти досліджували у своїх працях О. Базилевич, І. Грищенко, М. Карпенко, В. Кремень, М. Кушнір, Т. Лапіна та інші.

Виділення не вирішених раніше частин загальної проблеми. Інвестиційна політика в галузі вищої освіти України розглядається як суто економічна категорія, а в педагогічній думці питанням освітньої політики та управлінню сис-

темою освіти відводять другорядне місце. Фінансовій діяльності, перспективному розвитку, підвищенню якості освітнього процесу в закладах вищої освіти завжди відводили особливе місце, актуальними вони були і в наукових колах та серед менеджерів освітньої галузі. Багато якісних наукових досліджень та цікавих пропозицій за роки незалежності отримала Україна задля вирішення болючих питань. Проте, на жаль, у сучасних реаліях питання інвестування у вищу освіту залишається малодослідженим, оскільки вимагає широкого крос-секторального підходу до його дослідження, висвітлення чи вироблення моделей та пропозицій.

Мета статті. Метою дослідження є аналіз та теоретичне осмислення стану наукової розробленості, вироблення пропозицій щодо покращення інвестиційної політики України в системі вищої освіти.

Визначена мета зумовлює завдання – проаналізувати сучасний стан досліджень щодо інвестиційної діяльності у вищій школі, визначити коло питань, які порушувались у наявних наукових дослідженнях, встановити, виокремити ті, які не знайшли відображення у публікаціях.

Методи дослідження: систематизація наукової літератури (вивчення стану досліджуваної проблеми в наукових працях та науково-освітній літературі), узагальнення практичного досвіду (ознайомлення із провідними практиками, науковими доробками та їх положеннями, нотування основної інформації щодо порушеного питання дослідження в науковій площині), метод експертної оцінки (аналіз наукових праць та надання їм оцінки виходячи із сучасних тенденцій та реального стану речей), метод класифікації (упорядкування і класифікація праць на основі їхньої однорідності, за галузевою приналежністю, з огляду на науковий характер матеріалів).

Виклад основного матеріалу. Важливим аспектом організації та провадження будь-якої діяльності в сучасному світі на інституційному, регіональному або загальнодержавному рівні залишається питання наявності наукових досліджень. Пошук нових методів, необхідність змін та впровадження новітніх практик у сфері людського життя, порівняння тенденцій та процесів сьогодення з минулим стають базою для наукових досліджень, які є гарною базою для законодавчого визначення або інституційного закріплення певних процесів, апробації запропонованих ідей та побудови нових моделей вирішення проблем.

Інвестиційна політика в галузі вищої освіти нині має розглядатися як необхідна та невід'ємна частина державної освітньої політики. Інвестиційна політика щодо вищої школи в Україні потребує не лише визначення в юридичній площині, а й фактичного науково-прикладного та

практичного опрацювання. Питання інвестицій в освітній політиці завжди стоїть гостро, оскільки з моменту проголошення незалежності України освітня галузь стала для держави другорядною, що призвело до постійної проблеми – дефіциту коштів. Проблема виявилась занадто великою через свою довгостроковість і призвела до падіння якості управління освітою, браку кваліфікованих науково-педагогічних кадрів, старіння матеріально-технічної бази та зниження рівня якості освіти по країні загалом.

Відсутність ґрунтовних теоретико-прикладних, наукових, практичних та методологічних праць вітчизняних вчених, навчальних та методичних посібників із питань інвестування у вищу школу доводять складність крос-секторальних зв'язків освітньої галузі з іншими науковими галузями та актуалізують необхідність проведення досліджень із цього питання й спонукають до проведення ретельного аналізу сучасного стану наукової розробленості цього питання. Важливо розуміти, що інвестиційна діяльність завжди буде предметним полем кількох сфер людського життя; якщо досліджувати інвестиційну діяльність вищої школи, такими предметними полями є освіта, наука, економіка та міжнародні відносини.

Вивчаючи стан наукового дослідження питання інвестиційної політики в галузі вищої освіти, важливо пам'ятати про загальноекономічні аспекти та поняттєво-категорійний апарат досліджуваного процесу, тому цікавою є думка В. Мартиненко, який зазначає, що сучасні методи та форми господарювання проходять процес становлення через різкий економічний стрибок у розвитку держави. У своєму доробку вчений вказує, що руйнування наявних моделей господарювання без тривалої підготовки та перехідного процесу в минулому призвели до системної економічної і суспільної кризи, оскільки глобальні економічні зміни впливали і на соціально-економічне життя в державі [11]. Тому, на нашу думку, можна стверджувати, що сучасні економічні тенденції на загальнодержавному рівні знаходять відображення в секторальних складових частинах економіки, тому в часи економічних та суспільних потрясінь інвестиційна діяльність занепадає, а в часи стабільності та економічного розквіту відбувається розвиток інвестиційної політики на всіх рівнях.

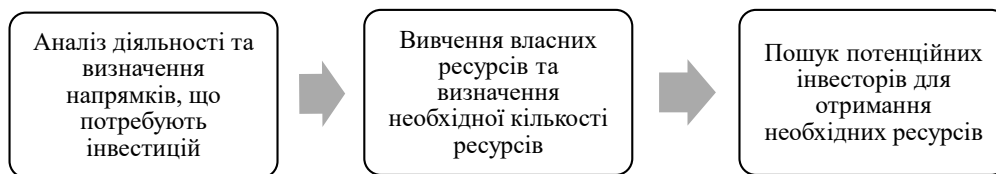
Важко не погодитись із думкою Н. Гавриленко та О. Череднікова, які у спільному науковому доробку «Особливості інвестиційних процесів на макро- та мікрорівні», вказують на те, що інвестиційні процеси є невід'ємною частиною економічного розвитку та людських взаємовідносин [3]. Таким чином, інвестиційні процеси, що відбуваються в певній галузі, є засобом розвитку галузі, комунікації людей, створення інноваційного продукту та базу для ефективного управління.

Думка провідного вченого-освітянина, члена-кореспондента Національної академії педагогічних наук України М. Степка щодо фінансової політики у вищій школі полягає в незадовільному фінансуванні діяльності закладів вищої освіти з боку держави. Він зазначає, що фінансування з боку держави є одним із чинників розвитку або гальмування системи освіти. У випадку України незадовільний рівень фінансування освіти гальмує перехід галузі вищої освіти на інноваційну модель розвитку та правління [5].

Необхідно зауважити, що нині українська система вищої освіти перейшла в етап активного реформування. Питання фінансування вищів регулюються у стратегічних документах та нормативних актах; вищі органи державної влади закладають підґрунтя для реформування вищої освіти, яскравим прикладом такої діяльності є Указ Президента України № 210/2020 «Про вдосконалення вищої освіти в Україні» [13]. Проте в сучасних реаліях необхідно розрізняти, з одного боку, *питання фінансування вищої школи з боку держави* як актуальне, з іншого – *питання залучення інвестицій у вищу школу*, провадження інвестиційної діяльності та пошук нових партнерів як проблемне і таке, що потребує вирішення.

У праці «Розвиток інвестиційного потенціалу підприємства» Ю. Литюга запропонувала власну модель для охарактеризування параметрів розвитку інвестиційного потенціалу підприємства. За моделлю Ю. Литюги для охарактеризування підлягають 3 компоненти: стратегічний (для визначення напрямів інвестування), фінансовий (для визначення кількості ресурсів) та інвестиційний (для пошуку нових можливостей) [10, с. 354–358]. На нашу думку, кожен компонент запропонованої моделі є логічно завершеним, оскільки кожен із них доповнює один одного, а їх послідовність відповідає загальному принципу інвестиційної діяльності. Необхідно зауважити, що запропоновану модель можна екстраполювати й на систему вищої освіти задля оцінки розвитку інвестиційного потенціалу ЗВО (рис. 1).

Д. Коваленко у праці «Фінансування інвестиційної діяльності вищих навчальних закладів» підкреслює, що питання інвестування в українську систему освіти має пріоритетний характер. На погляд автора, довготривала підтримка закладів вищої освіти може гарантувати підвищення якості надання освітніх послуг, а інвестиційна активність закладів вищої освіти є нерівномірною і залежить від низки факторів. Головним фактором є фінансування з боку держави і обмежені можливості менеджерів вищів у здійсненні фінансово-економічної діяльності [7, с. 168–173]. На нашу думку, позиція дослідника обґрунтована і заслуговує на увагу, а його твердження про взаємозв'язок підтримки закладів вищої освіти та якість надання освітніх

Рис. 1. Параметри розвитку інвестиційного потенціалу ЗВО
(на основі моделі розвитку інвестиційного потенціалу підприємства Ю. Литюги)

послуг є абсолютно логічними і підтвердженими реаліями економічних та освітніх тенденцій в Україні. Необхідно зрозуміти, що відкриття нових освітніх програм, оновлення матеріально-технічної бази, залучення провідних вітчизняних та міжнародних науковців, розвиток інфраструктури та інші аспекти діяльності можуть мати системний характер виключно за умови постійної фінансової підтримки з боку засновника або партнерів. Незважаючи на тенденцію зменшення кількості закладів вищої освіти в Україні, яка почалась в 2014 році, ситуація із фінансуванням галузі вищої освіти не покращилась. Заклади вищої освіти, що перебувають у державній або комунальній власності, мають обмежені можливості щодо інвестиційної діяльності, оскільки законодавчо на рівні держави цей процес не визначений, але саме такі заклади освіти вмотивовані до інвестиційної діяльності через постійне недофінансування з боку держави. Приватні заклади вищої освіти мало зацікавлені в інвестиційній діяльності через наявність прибуткової складової частини у своїй діяльності (у вартість навчання закладаються витрати, пов'язані з освітнім, методичним, адміністративним, господарським, кадровим та іншими аспектами) та наявність бізнес-партнерів, які частково підтримують життєдіяльність закладу освіти коштом фінансових вливань.

За авторства В. Савіщенка вийшла стаття «Інвестиції в освіту та науку України: проблеми теорії та практики», в якій автор акцентує на залученні коштів до закладів вищої освіти задля створення умов рівного доступу до якісної освіти та пропонує власні критерії для направлення інвестицій у заклади освіти відповідно до регіону. Серед основних запропонованих критеріїв – рівень видатків із державного бюджету, якісний рівень навчальних досягнень студентів, мікроклімат у колективах закладу освіти та наявність сервісів тощо [12, с. 62–67]. Ми вважаємо, що акцентування на соціальній стороні питання інвестицій у вищу школу є гарною тенденцією до зміни загальноприйнятої думки, що інвестиції мають виключно прибутковий характер. Проте важливо зазначити, що в статті абсолютно не розкрито питання залучення осіб з інвалідністю до рівних умов доступу в заклади освіти, а в критеріях для інвестування у вищу школу абсолютно не враховуються якісні показники діяльності закладу вищої освіти.

В основі запропонованих критеріїв В. Савіщенка покладені виключно кількісні та фінансові показники діяльності закладу освіти.

Питання розвитку системи управління фінансовими ресурсами закладами вищої освіти та соціальних інвестицій у сферу освіти активно розробляються Т. Лапіною. На її думку, забезпечити максимальну ефективність використання бюджетних коштів можна завдяки вирішенню питання ефективного використання ресурсів у вищій школі. У процесі дослідження Т. Лапіна доходить висновку, що побудова якісної системи управління ресурсами закладу вищої освіти забезпечить раціональне використання коштів, наданих державою (у вигляді фінансування, дотації, інвестиції тощо), що призведе до підвищення уваги забезпечення вищої школи соціальними інвестиціями, які стануть провідним питанням та основою для якісного розвитку суспільства, оскільки основною метою діяльності закладу вищої освіти є індивідуальний розвиток здобувача освіти та його підготовка як висококваліфікованого працівника для ринку праці [9, с. 112–118].

С. Кожем'якіна вказує на необхідність змін у вищій школі загалом, але окреме місце вона відводить сфері інвестиції вищої освіти України. Змістовне вивчення цього питання дали їй змогу констатувати важливість реформування вищої освіти, в тому числі й фінансовий аспект. Вона пов'язує цей процес із прийняттям Закону України № 1556-VII «Про вищу освіту» [6], яким встановлено загальні засади функціонування системи вищої освіти в Україні [8].

На інший аспект звертає увагу М. Гончаренко, яка зазначає, що питання функціонування та розвитку вищої освіти зараховують до пріоритетних напрямів держави. Вчена вважає, що існує необхідність у вкладанні інвестицій, оскільки знання стають цінним ресурсом для людей [4, с. 345–349]. Окремо вона звертає увагу на частку ВВП держави, що направляється на фінансування освіти загалом та вищої освіти конкретно. Вона вважає, що кошти, виділені з державного бюджету на заклад вищої освіти, мають направлятися на розвиток інфраструктури та оновлення матеріально-технічної бази закладів вищої освіти, їх розширення й диверсифікацію послуг, а також інноваційний розвиток задля підвищення якості освітніх послуг та рівня освіти [4, с. 345–349]. Наукові твердження

та позиції викладені в статті М. Гончаренко, на нашу думку, ототожнюють процеси фінансування та інвестування в галузі вищої освіти, оскільки інвестування вищої освіти вона розглядає з позиції того, яку долю ВВП держава спрямовує на діяльність та розвиток освітньої галузі загалом. Зауважимо, що державним бюджетом визначаються окремо видатки на фінансування освіти і на державну підтримку у вигляді інвестицій. Законодавством України передбачено фінансування видатків на освіту на рівні не більше 9% ВВП, а видатки на інвестування з державного бюджету не регламентовані й встановлюються бюджетним законодавством щорічно, враховуючи загально-економічні тенденції в державі. Таким чином, можна зробити висновок, що видатки, передбачені бюджетним законодавством на фінансування освіти та інвестиційну діяльність, знаходять своє відображення і в галузі вищої освіти. Теоретично заклад вищої освіти може отримати інвестицію з державного бюджету більше, ніж його річне передбачене фінансування.

У галузі вищої освіти поняття інвестиційної діяльності пов'язує з фінансуванням Ю. Волинчук. Під інвестуванням він розуміє «цілеспрямований процес використання в межах нормативно-правового забезпечення коштів державного і місцевих бюджетів, отриманих через систему оподаткування, а також коштів юридичних та фізичних осіб із метою реалізації завдань стратегічного розвитку інвестування в системі вищої освіти» [2]. Досліджуючи окреслене питання, треба розуміти, що в цьому випадку науковець визначає державу джерелом фінансування та головним інвестором закладів вищої освіти. Фактично такий стан речей показує загальмований розвиток інвестиційних процесів вищої школи, оскільки більшість європейських моделей управління розглядають фінансування як кошти, надані державою для провадження основної діяльності, а інвестиції – як додатково залучені кошти для реалізації проєктів, ініціатив.

Сучасні дослідниці І. Вахович, Л. Іщукта С. Пиріг [1, с. 63–69] теж торкаються предметного поля нашого дослідження. У своїй праці вони зазначають, що обсяги фінансування, інвестування в освіту постійно зменшуються та відбуваються за залишковим принципом, що суттєво стримує розвиток освіти в Україні на всіх рівнях. На їхню думку, необхідно направляти кошти в інформатизацію науково-освітнього та управлінського процесів, джерелом інвестицій має бути спеціалізований фонд розвитку, який формується з ресурсів закладу освіти для підготовки кадрів [1, с. 63–69]. У цьому контексті зауважимо, що дослідниці у своїй колективній праці розмежовують процеси фінансування та інвестування, а тому пропонують напрями для вкладання інвестицій та один із

засобів розв'язання проблеми пошуку інвестицій. Проте варто зазначити, що за їх моделлю джерелом інвестування виступає сам заклад вищої освіти без залучення інвестиції ззовні.

Досліджуючи окреслене питання на особливу увагу заслуговує науковий доробок Т. Яровенко. Вона розробляє питання інвестиційної політики сфери вищої освіти, описуючи її структурні компоненти та складники механізму реалізації інвестиційної діяльності у сфері освіти, проводить ґрунтовний розбір чинного законодавства та приділяє увагу створенню засад для формування позитивного клімату інвестиційної політики у сфері освіти в Україні. У статті «Інвестиційна політика у сфері освіти України та механізм її реалізації» вона стверджує, що на сучасному етапі розвитку українське освітнє середовище, готове до активної інвестиційної діяльності [14, с. 303–311]. За визначенням Т. Яровенко, залучення інвестицій в освіту є ключовим аспектом, який забезпечує її розвиток як однієї із провідних сфери людського життя в будь-якій державі, а інвестиції в освіту забезпечують інновації. Таким чином, інвестиційна діяльність забезпечує розвиток інновацій у сфері освіти, де кожна складова частина є важливим та актуальним вектором для наукового вивчення [15]. Ми цілком погоджуємось із висновками Т. Яровенко, адже в її наукових працях доведено актуальність питання інвестицій в освіту, основні проблеми з економічної точки зору та необхідність подальших досліджень у напрямі теорії та методики управління освітою в управлінській площині.

На нашу думку, вища освіта залишається важливим суспільним феноменом, який визначає рівень освіченості та розвитку держави загалом. Світові тенденції та внутрішньополітична ситуація постійно впливають на актуалізацію окремих тем або цілих напрямів для дослідження освітнього середовища. Тому сучасний стан розробленості питання інвестиційної діяльності у вищій школі вимагає відійти від суто економічного чи педагогічного аспекту при вивченні цього питання, а взяти за основу комплексний підхід. Тому ми визначили зв'язок інвестиційної політики в галузі вищої освіти України з іншими науками в такий спосіб:

Висновки. Нині сфера освіти проходить етап трансформації, імплементуючи європейські практики у свою діяльність, не виключенням є галузь вищої освіти. Варто зазначити, що реформи в галузі вищої освіти завжди були дискусійним питанням, і дуже часто вища школа поступається дошкільній та шкільній освіті щодо процесу реформування. Галузь вищої освіти перебуває на початковому етапі реформування, входження у когорту вищих шкіл європейського освітнього простору, тому теоретичне осмислення стану сучасної наукової розробленості актуальних для системи вищої освіти проблем має вагоме значення.

Рис. 2. Зв'язок інвестиційної політики в галузі вищої освіти України з іншими науковими галузями знань

Узагальнюючи викладені вище позиції науковців, зазначимо, що вивченню питання інвестицій у вищій школі присвячена значна кількість якісних праць. Проаналізовані дослідження мають системний та ґрунтовний характер, відображають погляди авторів та мають науково-прикладне знання, але в проаналізованих дослідженнях відсутній різнобічний характер вивчення питання. Основною проблемою сучасного наукового стану розробленості питання інвестицій у вищій школі є втрата міжгалузевих взаємозв'язків між освітньою політикою, інвестиціями, економічною та міжнародною діяльністю, що в результаті дає якісний галузевий або односторонній науковий продукт. Ця тенденція добре прослідковується в дослідників за науковими галузями, вчені-економісти розглядають питання інвестиції і відносять на другорядний план вищу школу, а провідні освітяни виводять на перше місце педагогічну науку, теорії та методики управління освітою, а вже потім питання інвестицій.

Викладене вище переконує в тому, що на сучасному етапі розвитку освіти доцільним є подальші дослідження в напрямі інвестиційної політики в галузі вищої освіти з погляду освітньої політики та управління вищою школою.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Вахович І., Ішук Л., Пиріг С. Стан і проблеми вищої освіти в Україні. *Економіка та управління національним господарством*. 2014. № 1 (151). С. 63–69.
2. Волинчук Ю. Інвестування в системі вищої освіти. *Інвестиційні пріоритети епохи глобалізації: вплив на національну економіку та окремий бізнес* : матер. міжнар. наук.-практ. конф. 2008. URL: http://www.confcontact.com/2008febr/8_volin4uk.php
3. Гавриленко Н., Череднікова О. Особливості інвестиційних процесів на макро- та мікрорівні. 2012. Чернівці. URL: <https://economic-vistnic.stu.cn.ua/index.pl?task=arcls&id=305>
4. Гончаренко М. Інвестиції у вищій школі: особливості, тенденції та проблеми. Ужгород : УжНУ, 2016. С. 345–349.
5. Грищенка І. *Економічні умови забезпечення якості освітніх послуг у системі вищої освіти*. Київ : Педагогічна думка, 2017.
6. Про вищу освіту : Закон України від 1 липня 2014 р. № 1556-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text>
7. Коваленко Д. Фінансування інвестиційної діяльності вищих навчальних закладів. Мукачево, 2016. С. 168–173.
8. Кожем'якіна С. Інвестиції в сферу вищої освіти України: необхідність структурних змін. *Ефективна*

економіка. 2016. № 7. URL: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=5064>

9. Лапіна Т. Фінансування вищої освіти України в контексті інтеграційних процесів. *Економічний простір*. 2008. № 15. С. 112–118.

10. Литюга Ю. Розвиток інвестиційного потенціалу підприємства. Львів : НУ «Львівська політехніка», 2010. С. 354–358.

11. Мартиненко В. Державне управління інвестиційним процесом в Україні. Київ, 2008. URL: http://academy.gov.ua/NMKD/library_nadu/Navch_Posybniku/0eeb8c47-23d1-4b3e-975-0991667e2251.pdf

12. Савіщенко В. Інвестиції в освіту та науку України: проблеми теорії та практики. *Національ-*

ний юридичний журнал: теорії й практика. 2016. С. 62–67.

13. Про вдосконалення вищої освіти в Україні : Указ Президента України від 03.06.2020 р. № 210/2020. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/2102020-34045>

14. Яровенко Т. Інвестиційна політика у сфері освіти України та механізм її реалізації. *Економіка і організація управління*. 2014. № 3 (19) – 4 (20). С. 303–311.

15. Яровенко Т. Інвестиції у сферу освіти України: теоретико-методологічний аспект : дис. ... д-ра екон. наук : 08.00.03 / Полтавська державна аграрна академія. Полтава, 2017. 529 с. URL: <http://dspace.pdaa.edu.ua:8080/bitstream/123456789/4547/2/dysertacyuyarovenkobackup.pdf>